

Kahdestoista kerta toden sanoo

– Lääkärin käsikirjan uusin painos on ilmestynyt

Siihen aikaan, kun isä rompun osti, elettiin 1990-luvun alkua ja ajateltiin, ettei painettua kirjaa kohta tarvitse enää kukaan. Ensimmäinen Yleislääkärin käsikirjan ja tietokannan (YKT) sisältävä CD-ROM julkistettiin 1991. Uusi tuote oli mullistava, ja kyseessä oli kansainvälisestikin rohkea ja ennakkoluuloton hanke.

Huhut kirjan kuolemasta olivat kuitenkin vahvasti liioiteltuja: Yleislääkärin käsikirjan ensimmäinen painos ilmestyi kuin ilmestyikin kesäkuussa 1992: uusimman painoksen myötä vietetään siis samalla 25-vuotisjuhlia. Suuren kysynnän vuoksi kirjasta tehtiin kahden vuoden kuluttua uudistettu versio, ja sen jälkeen uusia painoksia on ilmestynyt tasaiseen tahtiin. Toisen painoksen painosmäärä oli lähemmäs 7 000, uusinta painetaan 2 500 kappaletta. Vuosien saatossa kirjaa on painettu yhteensä liki 40 000 kappaletta. Vuoden 2000 painoksessa nimi lyheni Lääkärin käsikirjaksi.

Painetulla kirjalla on omat kiistattomat etunsa, vaikkei Lääkärin käsikirjan kaltainen järkälä kätevästi kaikkialle mukana kuljekaane. Se on tuttu ja turvallinen, tietojärjestelmistä ja tietoliikennetyhteisistä riippumaton eikä lukemiseen tarvita käyttäjätunnuksia tai käyttöohjeita. Jo ensimmäisen painoksen sivumäärä oli vaikuttava, toista tuhatta, ja nyt käsillä oleva 12. painos on kaikkien aikojen laajin, 1 648 sivua. Kirja on fyysisten mittojensa ääriarajoilla sekä käytettävyydeltään että kestävyydeltään. Kaikki artikkelit eivät enää pitkään aikaan ole mahtuneet mukaan painettuun kirjaan, joten osa Lääkärin käsikirjan sisällöstä on julkaistu ai-noastaan sähköisenä versiona.

Kuvassa järjestelmäasiantuntija Juuso Landgren, lääkäritoimittajat Anna Kattainen, Hanna Peltari ja Sari Atula, päätoimittaja (EBMG) Ilkka Kunnamo, päätoimittaja Jukkapekka Jousimaa, markkinointipäällikkö Liisa Snicker, toimitussihteeri Monika Fredriksson, toimituspäällikkö Martti Teikari ja tekninen asiantuntija Minna Ingalsuo. Kuvasta puuttuvat lääkäritoimittajat Heidi Alenius ja Nora Berghem.

Uuden painoksen valmistelu on toimitukselle aina iso ponnistus, jotta sisältö olisi mahdollisimman ajantasaista, kun kirja ilmestyy. Suurin kiitos ja kunnia kuuluvat kuitenkin niille reilusti yli 500:lle eri alojen asiantuntijalle, jotka sisällön varsinaisesti tuottavat: heidän varassaan koko projekti seisoo tai kaatuu.

Kirjaversio teko vaikuttaa myös koko sisällön päivitysprosessiin. Nykyinen sähköinen julkaisumaailma, jossa Lääkärin käsikirja on osa Lääkärin tietokantoja ja Terveysporttia, mahdollistaa sisältöjen päivittämisen vaikka joka päivä. Painetun kirjan tuotantoprosessi on sidottu aikatauluihin, jotka toimivat myös "keppinä", jotta viimeisetkin kiireiset asiantuntijat saadaan tarkastamaan ja päivittämään artikkelinsa. Deadline on paras inspiraation lähde, kuten sanotaan.

Lääkärin käsikirja on 25 vuodesa muuttunut yllättävänkin vähän.

Perusajatus on sama: tarjota ensisijaisesti perusterveydenhuollossa toimiville lääkäreille kattava koelma tiiviitä oire- ja diagnoosilähtöisiä artikkeleita tueksi käytännön kliinisiin päätöksentekotilanteisiin. Olennaista on aina ollut selkeys, luettavuus ja asioiden nopea löytyminen, joita tekstin luettelamuoto tukee. Väriä ja kuvia on tullut lisää, artikkelivalikoima on lisääntynyt ja artikkelit laajentuneet, mutta kirjan tunnistaa painos painokselta saman perinteen jatkoksi.

Kolmen vuoden kuluttua mietitään taas ankarasti, onko painetulle kirjaversiolle edelleen riittävästi kysyntää: aika näyttää, millaiseksi maailma on silloin muuttunut. Siihen asti nauttikaamme tästä tuoreesta "suuresta sinisestä"!

MARTTI TEIKARI, toimituspäällikkö
Kustannus Oy Duodecim